

Brussel, 27.5.2020
COM(2020) 442 final

**MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE
EUROPESE RAAD, DE RAAD, HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL
COMITÉ EN HET COMITÉ VAN DE REGIO'S**

De EU-begroting als drijvende kracht achter het herstelplan voor Europa

DE EU-BEGROTING ALS DRIJVENDE KRACHT ACHTER HET HERSTELPLAN VOOR EUROPA

1. Een ambitieuze en innovatieve EU-begroting voor Europees herstel

De Commissie heeft een doortastend en uitgebreid plan voor Europees herstel opgesteld¹. Dat plan is gebaseerd op solidariteit en rechtvaardigheid en is diep verankerd in de gedeelde beginselen en waarden van de Unie. Het plan stelt vast hoe een nieuwe impuls kan worden gegeven aan de groene en digitale transitie en aan de Europese economie en hoe deze rechtvaardiger, veerkrachtiger en duurzamer kan worden gemaakt voor de komende generaties.

De Covid-19-pandemie heeft elke hoek van de Unie en de wereld getroffen. Toch verschillen de economische en sociale gevolgen van de pandemie aanzienlijk van lidstaat tot lidstaat. Ook de mate waarin de lidstaten in staat zijn de schok op te vangen en erop te reageren verschilt. Dit dreigt schadelijke divergenties tussen de economieën van de lidstaten te veroorzaken en zet de eengemaakte markt onder zware druk. Europa heeft een gecoördineerd antwoord nodig dat snel en ambitieus is en zich richt op waar het het meest nodig is.

Om het herstelplan uit te voeren zijn massale publieke en private investeringen nodig. Om deze behoeften aan te pakken is krachtige actie nodig, onder andere om de algemene publieke en private investeringskloof van ten minste 1,5 biljoen EUR te dichten, de onmiddellijke economische en sociale schade als gevolg van de pandemie te herstellen en de Unie weer stevig op de weg naar duurzaam en veerkrachtig herstel te zetten².

De Commissie stelt voor **het volledige potentieel van de EU-begroting te benutten om investeringen en financiële steun vrij te maken in de cruciale eerste jaren van herstel**. Deze voorstellen zijn gebaseerd op:

- een **herstelinstrument voor de Europese Unie (“NextGenerationEU”)** van 750 miljard EUR³. Dat zal de EU-begroting tijdelijk een impuls geven met nieuwe middelen die op de financiële markten werden verzameld. De financiering zal via EU-programma’s worden verstrekt ter ondersteuning van de onmiddellijke maatregelen die nodig zijn om de bestaansmiddelen te beschermen, de economie weer op de been te krijgen en duurzame en veerkrachtige groei te bevorderen;
- een versterkt **meerjarig financieel kader voor 2021-2027**. De Commissie stelt voor nieuwe instrumenten te ontwikkelen en de belangrijkste programma’s te versterken door middel van NextGenerationEU om investeringen snel te leiden naar waar ze het meest nodig zijn, de eengemaakte markt te versterken, de samenwerking op gebieden als gezondheidszorg en crisisbeheer te vergroten en de Unie uit te rusten met een langetermijnbegroting om de groene en digitale transitie te stimuleren en een eerlijkere en veerkrachtigere economie tot stand te brengen.

Samen met de drie belangrijke veiligheidsnetten voor werknemers, bedrijven en overheden die op 23 april door de Europese Raad zijn goedgekeurd en een pakket van 540 miljard EUR vormen, zouden deze uitzonderlijke op EU-niveau genomen

¹ COM(2020) 456 final.

² SWD(2020) 98.

³ Tenzij anders vermeld, zijn de bedragen uitgedrukt in constante prijzen van 2018.

maatregelen een bedrag van 1 290 miljard EUR aan gerichte en vroegtijdige steun voor het herstel van Europa bereiken⁴. Uit conservatieve ramingen van het hefboomeffect van het meerjarig financieel kader en NextGenerationEU blijkt dat de totale investering die met dit pakket maatregelen zou kunnen worden gegenereerd 3,1 biljoen EUR bedraagt.

Deze maatregelen zijn een doortastende reactie op de oproepen van het Europees Parlement om “een omvangrijk pakket voor herstel en wederopbouw voor te stellen voor investeringen om de Europese economie na de crisis te ondersteunen [...] als onderdeel van het nieuwe meerjarig financieel kader”⁵ en op de oproep van de leiders voor een herstelfonds dat “een toereikende omvang [moet] hebben, gericht zijn op de sectoren en geografische delen van Europa die het zwaarst zijn getroffen, en [...] specifiek [moet] worden ingezet om deze ongekende crisis het hoofd te bieden”⁶.

Dit gedeelde begrip vormt de basis voor een snel en alomvattend akkoord tussen de instellingen. De Commissie dringt aan op zeer nauwe samenwerking tussen het Europees Parlement en de Raad op alle vlakken van dit herstelplan en verzoekt hen om de uitgaven die met externe bestemmingsontvangsten in het kader van NextGenerationEU worden gefinancierd jaarlijks te evalueren. De beginselen van deze evaluatie kunnen in een interinstitutionele verklaring worden vastgelegd. Een snel akkoord over NextGenerationEU en een ambitieuze langetermijnbegroting zullen een krachtige uiting van Europese solidariteit en vastberadenheid zijn op een moment waarop de inzet nauwelijks groter kon zijn.

Een begroting voor herstel en veerkracht in Europa

SURE / ESM crisisondersteuning bij een pandemie/ EIB Garantiefonds voor werknemers en bedrijven	540 miljard EUR
NextGenerationEU	Tijdelijke versterking 750 miljard EUR
Meerjarig financieel kader	1100 miljard EUR

⁴ Op basis van een conservatieve raming met betrekking tot de verwachte multiplicatoren en de met vergelijkbare instrumenten behaalde resultaten. De nauwkeurigheid van de verwachte multiplicatoren kan echter worden beïnvloed door de volatiliteit van de huidige economische situatie.

⁵ Resolutie van het Europees Parlement van 17 april 2020 over gecoördineerde EU-maatregelen ter bestrijding van de COVID-19-pandemie en de gevolgen ervan, herbevestigd door Resolutie van het Europees Parlement van 15 mei 2020 over het nieuwe meerjarig financieel kader, eigen middelen en het herstelplan.

⁶ Conclusies van de voorzitter van de Europese Raad na de videoconferentie met de leden van de Europese Raad, 23 april 2020.

De langetermijnbegroting van de EU, versterkt door NextGenerationEU, is een unieke motor voor Europees herstel. De EU-begroting voorziet in een transparant en betrouwbaar kader voor het grootschalige toekomstige investeringsprogramma dat verankerd is in de communautaire methode van bestuur en besluitvorming. De EU-begroting is een bewezen aanjager van investeringen, cohesie en solidariteit en versterkt de Europese eengemaakte markt.

De afgelopen weken heeft de Commissie alle resterende flexibiliteit in de huidige EU-begroting gebruikt om elke beschikbare euro in te zetten om levens te redden en bestaansmiddelen te beschermen. Uit deze maatregelen bleek de kracht van de EU-begroting om de lidstaten tijdig substantiële steun te verlenen in een crisis. De maatregelen hebben ook alle resterende flexibiliteit in de huidige EU-begroting benut, waaruit blijkt dat dringend nieuwe maatregelen moeten worden genomen om de volgende en cruciale fasen van het herstel te stimuleren.

De grondbeginselen van de voorstellen van de Commissie voor een moderne en flexibele langetermijnbegroting die nauw aansluit bij de prioriteiten van de Unie blijven vandaag geldig. De Commissie stelt nu voor deze voorstellen aan te passen en te versterken om het herstel van Europa te bevorderen. De best mogelijke voorwaarden voor een tijdig akkoord worden geschapen door voort te bouwen op de aanzienlijke vooruitgang die in het Europees Parlement en de Raad reeds is geboekt.

De **dubbele transitie naar een groen en digitaal Europa** blijft de grote uitdaging voor deze generatie. Dit komt tot uiting in alle voorstellen van de Commissie. Investeren in een grootschalige renovatiegolf, in hernieuwbare energie en schone waterstofoplossingen, schoon vervoer, duurzame voeding en een slimme circulaire economie heeft een enorm potentieel om de Europese economie te laten groeien. Steun moet in overeenstemming zijn met de klimaat- en milieudoelstellingen van de Unie. Investerings- en technologische soevereiniteit zullen het concurrentievermogen en de technologische soevereiniteit helpen versterken. Investerings- en veerkracht ten opzichte van toekomstige uitdagingen voor de gezondheidszorg en strategische autonomie zullen de Unie beter voorbereiden op toekomstige crises.

NextGenerationEU zal de EU-begroting de extra slagkracht geven die nodig is om op beslissende wijze antwoord te kunnen bieden op de dringendste uitdagingen. Dit is een eenmalig noodinstrument dat is ontworpen voor een beperkte periode en uitsluitend gebruikt zal worden voor crisisrespons- en herstelmaatregelen. De middelen zullen via de EU-begroting aan de lidstaten worden verstrekt ter ondersteuning van investerings- en hervormingsprioriteiten en zullen worden gebruikt voor de versterking van de financiële programma's die van cruciaal belang zijn voor het herstel met een einddatum tot en met 31 december 2024. Middelen verzamelen op de financiële markten zal de financieringskosten in de loop van de tijd helpen spreiden zodat de lidstaten in de periode 2021-2027 geen grote aanvullende bijdragen aan de EU-begroting hoeven te leveren. De Commissie zal ook nieuwe eigen middelen voorstellen die de terugbetaling van de marktfinanciering in het kader van NextGenerationEU kunnen helpen financieren.

NextGenerationEU snel opstarten is van vitaal belang om het tij van de economische crisis te keren. Om de middelen zo snel mogelijk beschikbaar te stellen zodat in de meest directe behoeften kan worden voorzien, stelt de Commissie ook voor om het huidige meerjarig financieel kader voor de periode 2014-2020 te wijzigen om 11,5 miljard EUR extra financiering al in 2020 beschikbaar te stellen. Deze aanvullende financiering zou beschikbaar worden gesteld voor REACT-EU, het instrument voor solvabiliteitssteun en het Europees Fonds voor duurzame ontwikkeling, waarin de urgentie van deze behoeften tot uiting komt.

De EU-begroting: drijvende kracht achter herstel

2. Hoe zal NextGenerationEU worden gebruikt?

Elk programma en elke euro in dit pakket zal worden gebruikt om de meest cruciale herstelbehoeften te lenigen, zoals vastgesteld in de behoeftenanalyse van de Commissie. Deze voorstellen richten zich op de gebieden waar de EU-begroting het grootste verschil kan maken en de essentiële werkzaamheden die de lidstaten al hebben verricht kan aanvullen en uitbreiden.

Het pakket is opgebouwd rond drie pijlers: instrumenten ter ondersteuning van de inspanningen van de lidstaten om te herstellen en sterker uit de crisis te komen; maatregelen om particuliere investeringen te stimuleren en noodlijdende ondernemingen te ondersteunen; en de versterking van de belangrijkste EU-programma's om lessen uit de crisis te trekken en de eengemaakte markt sterker en veerkrachtiger te maken.

1) De lidstaten ondersteunen om te herstellen en sterker uit de crisis te komen

Overheidsinvesteringen spelen een uiterst belangrijke rol in een evenwichtig en duurzaam herstel. Het grootste deel van de financiering uit NextGenerationEU (meer dan 80%) zal daarom worden gebruikt ter ondersteuning van investeringen en hervormingen in de lidstaten en daar worden geconcentreerd waar de gevolgen van de crisis en de behoefte aan veerkracht het grootst zijn.

*Het belangrijkste herstelinstrument is een **nieuwe faciliteit voor herstel en veerkracht** die specifiek is opgezet om investeringen en hervormingen in overeenstemming met de Europese prioriteiten te financieren. Het cohesiebeleid zal zijn essentiële rol spelen bij het ondersteunen van een evenwichtig en duurzaam herstel via een **nieuw REACT-EU-initiatief** om de meest urgente economische en sociale behoeften aan te pakken en aanpassingen aan de **toekomstige cohesieprogramma's** te doen om ze flexibeler te maken en volledig in overeenstemming te brengen met de herstellprioriteiten. Het **Europees Landbouwfonds voor plattelandontwikkeling** zal landbouwers en plattelandgebieden helpen om de groene transitie te realiseren en zal investeringen en hervormingen steunen die essentieel zijn om de ambitieuze milieudoelstellingen van Europa te halen. Ten slotte zal een aanzienlijk versterkt*

mechanisme voor een rechtvaardige transitie de lidstaten helpen de overgang naar een groene economie te versnellen en zo hun economieën een impuls te geven.

➤ *Een nieuwe faciliteit voor herstel en veerkracht*

De EU-begroting kan krachtige steun bieden voor overheidsinvesteringen en hervormingsprioriteiten die in het kader van het Europees Semester zijn vastgesteld, wat uiterst belangrijk is wanneer nationale begrotingen onder druk staan.

De hoeksteen van het herstelplan is een nieuwe **faciliteit voor herstel en veerkracht**. Het doel van de faciliteit is investeringen en hervormingen ondersteunen die van vitaal belang zijn voor een duurzaam herstel, voor een betere economische en sociale veerkracht van de lidstaten en ter ondersteuning van de groene en digitale transities. Zij zal voor alle lidstaten beschikbaar zijn, maar de steun zal worden geconcentreerd in de meest getroffen delen van de Unie en waar de behoefte aan veerkracht het grootst is. Dit zal de groter wordende divergenties tussen de lidstaten helpen tegengaan en onze economieën voorbereiden op de toekomst.

De faciliteit zal grootschalige financiële steun bieden voor investeringen en hervormingen die de economieën van de lidstaten veerkrachtiger maken. Van cruciaal belang is ook dat deze investeringen en hervormingen gericht zijn op de uitdagingen en investeringsbehoeften in verband met de groene en digitale transities. Dit zal de lidstaten helpen om de economische en sociale uitdagingen aan te pakken die nog belangrijker zijn in de nasleep van de crisis, op sociaal vlak en op het gebied van werkgelegenheid, vaardigheden, onderwijs, onderzoek en innovatie en gezondheid, maar ook op gebieden die verband houden met het ondernemingsklimaat, waaronder overheidsdiensten en de financiële sector. De Commissie zal uitgebreide technische ondersteuning bieden om ervoor te zorgen dat de middelen zo goed mogelijk worden gebruikt.

De faciliteit wordt voorgesteld met een budget van 560 miljard EUR om de plannen voor herstel en veerkracht van de lidstaten te helpen financieren. Zij zal worden uitgerust met een subsidiefaciliteit van 310 miljard EUR en kan tot 250 miljard EUR aan leningen vrijmaken.

De faciliteit voor herstel en veerkracht zal stevig worden geïntegreerd in het Europees Semester. De lidstaten zullen plannen voor herstel en veerkracht opstellen als onderdeel van hun nationale hervormingsplannen. Die plannen zullen de hervormings- en investeringsprioriteiten bevatten en de daaraan gerelateerde investeringspakketten die in het kader van de faciliteit moeten worden gefinancierd, met steun die in tranches zal worden uitgekeerd, afhankelijk van de geboekte vooruitgang en op basis van vooraf vastgestelde benchmarks.

➤ *REACT-EU — de cohesiesteun voor de lidstaten verhogen*

De Commissie stelt een nieuw **REACT-EU-initiatief** voor om de cohesiesteun aan de lidstaten te verhogen zodat hun economieën veerkrachtiger en duurzamer worden in de herstelfase na de crisis. Dit zal helpen de kloof tussen eerdere responsmaatregelen en herstel op langere termijn te overbruggen.

Via REACT-EU stelt de Commissie 55 miljard EUR extra financiering voor het cohesiebeleid voor tussen nu en 2022, 50 miljard EUR van NextGenerationEU in 2021 en 2022 en 5 miljard EUR al in 2020 door een wijziging van het huidige financiële kader. Dit is gebaseerd op de huidige cohesieregels, waaronder de uitzonderlijke flexibiliteit die wordt ingevoerd via de investeringsinitiatieven voor coronavirusrespons. In het kader van deze

voorstellen zal in 2020-2022 in aanvullende financiering worden voorzien voor de huidige cohesieprogramma's en het Fonds voor Europese hulp aan de meest hulpbehoevenden, waardoor de financiering van belangrijke crisisherstelmaatregelen en de steun aan de meest hulpbehoevenden zonder onderbreking kan worden voortgezet.

De aanvullende financiering zal worden toegewezen op basis van de ernst van de economische en sociale gevolgen van de crisis, waaronder de jeugdwerkloosheid en de relatieve welvaart van de lidstaten. De aanvullende verplichtingen zullen worden uitgevoerd door middel van programmawijzigingen of een nieuw specifiek programma dat door de lidstaten wordt ingediend en door de Commissie wordt goedgekeurd. De Commissie zal nauw samenwerken met de lidstaten om dit proces zo snel en efficiënt mogelijk te beheren.

De financiering zal de belangrijkste crisisherstelacties ondersteunen in de belangrijkste sectoren voor een groen, digitaal en veerkrachtig herstel. Het zal hierbij gaan om investeringen om de arbeidsmarkten te herstellen, onder meer door werkgelegenheidssubsidies, arbeidsduurvermindering en maatregelen voor jongerenwerkgelegenheid, steun voor gezondheidszorgstelsels en het verstrekken van bedrijfskapitaal aan kleine en middelgrote ondernemingen. Steun zal beschikbaar zijn voor alle economische sectoren, waaronder toerisme en cultuur en voor essentiële investeringen in de groene en digitale transitie, waardoor de reeds in het kader van de toekomstige cohesieprogramma's geplande investeringen worden verhoogd. Een deel van deze extra middelen kan ook worden gebruikt om mensen te helpen die te lijden hebben onder voedselgebrek en materiële deprivatie.

➤ *Cohesiebeleid ten dienste van economisch herstel voor iedereen*

Meer nog dan de onmiddellijke crisisrespons zal het **cohesiebeleid** van cruciaal belang zijn om een evenwichtig herstel op de langere termijn te waarborgen en asymmetrieën en groeiverschillen tussen en binnen de lidstaten te vermijden.

Daarom is het van essentieel belang voor de strategische prioriteiten van de Unie om de nieuwe programma's voor het cohesiebeleid op 1 januari 2021 te lanceren, parallel met de aanvullende fondsen die voor de huidige programma's tot het einde van 2022 beschikbaar zijn. Deze voorstellen zijn bedoeld om de prioriteiten van vandaag maximaal te ondersteunen.

De Commissie past haar voorstellen voor de toekomstige programma's voor het cohesiebeleid nu aan om nog meer steun te verlenen aan herstelinvesteringen, bijvoorbeeld in de veerkracht van de nationale gezondheidszorgstelsels, in sectoren als toerisme en cultuur, in steun voor kleine en middelgrote ondernemingen, in maatregelen voor jongerenwerkgelegenheid, onderwijs en vaardigheden en maatregelen ter bestrijding van kinderarmoede.

Jongeren zijn waarschijnlijk bijzonder hard getroffen door de crisis en daarom moeten de lidstaten met een jeugdwerkloosheidspercentage boven het EU-gemiddelde ten minste 15 % van hun middelen uit het Europees Sociaal Fonds Plus onder gedeeld beheer programmeren voor ondersteuning van jongeren. Met het oog op de waarschijnlijke gevolgen van de crisis voor de meest kwetsbare groepen in de samenleving stelt de Commissie ook voor om ten minste 5 % van de totale uitgaven in het kader van het Europees Sociaal Fonds Plus te gebruiken om kinderen uit de armoede te helpen.

Er zal technische bijstand worden verleend om de lidstaten te helpen zo veel mogelijk voordeel te halen uit de combinatie van de nieuwe programma's voor het cohesiebeleid en de lopende programma's in het kader van REACT-EU.

De herziene voorstellen voorzien ook in meer flexibiliteit bij transfers tussen fondsen en in de invoering van nieuwe bepalingen voor noodsituaties. Om te zorgen voor voldoende steun aan de lidstaten en regio's die het het meest nodig hebben, voorzien de herziene voorstellen van de Commissie ook in een evaluatie van de nationale toewijzingen voor het cohesiebeleid in 2024, rekening houdend met de meest recente beschikbare statistieken. Die evaluatie zal alleen leiden tot opwaartse aanpassingen van maximaal 10 miljard EUR voor alle lidstaten.

➤ *Een eerlijke transitie ondersteunen*

Het herstel van Europa en de toekomstige welvaart hangt af van de stappen die wij nu ondernemen om de transitie naar een klimaatneutrale, bronnenefficiënte en circulaire economie voor te bereiden. Deze wijzigingen zullen gevolgen hebben voor alle Europeanen, maar de last van de aanpassing zal zwaarder zijn voor sommige sectoren en regio's dan voor andere. Als onderdeel van het herstellepakket stelt de Commissie voor NextGenerationEU te gebruiken voor het verlenen van financiële bijstand om de transformatie van de Europese economie te begeleiden en ervoor te zorgen dat niemand achterblijft.

De Commissie stelt met name een aanzienlijke extra financiering voor van 30 miljard EUR voor het **Fonds voor een rechtvaardige transitie**, wat het totaal op 40 miljard EUR brengt. Deze financiering zal worden gebruikt om de sociaal-economische gevolgen van de transitie naar klimaatneutraliteit in de meest getroffen regio's te verlichten, bijvoorbeeld door steun te verlenen voor de omscholing van werknemers, kleine en middelgrote ondernemingen te helpen nieuwe economische kansen te creëren en te investeren in de overgang naar schone energie en in de circulaire economie. Meer middelen voor InvestEU zullen er ook voor zorgen dat de tweede pijler van het mechanisme voor een rechtvaardige transitie zal worden versterkt. De Commissie doet ook voorstellen voor de oprichting van een nieuwe overheidslening die de derde pijler vormt van het mechanisme voor een rechtvaardige transitie. Deze faciliteit zal worden ondersteund met 1,5 miljard EUR uit de EU-begroting⁷ en 10 miljard EUR aan leningen van de Europese Investeringsbank. Samen genomen zullen de drie pijlers van het mechanisme voor een rechtvaardige transitie naar verwachting tot 150 miljard EUR aan investeringen genereren om ervoor te zorgen dat niemand achterblijft tijdens de groene transitie.

Plattelandsgebieden spelen een vitale rol bij het uitvoeren van de groene transitie en de verwezenlijking van de ambitieuze doelstellingen van Europa op het gebied van klimaat en milieu. De Commissie stelt voor de begroting voor het **Europees Landbouwfonds voor plattelandontwikkeling** met 15 miljard EUR te verhogen om landbouwers en plattelandsgebieden te ondersteunen bij het doorvoeren van de structurele wijzigingen om de Europese Green Deal uit te voeren en met name om de verwezenlijking van de ambitieuze doelstellingen van de nieuwe biodiversiteitsstrategie en van de “van boer tot bord”-strategie te ondersteunen.

2) De economie een impuls geven en particuliere investeringen weer op gang brengen

*Er zijn dringend maatregelen nodig om de economie weer op gang te brengen en de voorwaarden te scheppen voor een herstel onder leiding van particuliere investeringen in belangrijke sectoren en technologieën. De Commissie stelt daarom voor **InvestEU**, het vlaggenschipprogramma voor investeringen van Europa, te **versterken** om private investeringen aan te trekken in strategische projecten in de hele Unie. Als onderdeel daarvan stelt de Commissie voor een **nieuwe***

⁷ 1,25 miljard EUR van terugbetalingen uit financieringsinstrumenten en 250 miljoen EUR uit de begroting.

*faciliteit voor strategische investeringen op te zetten om te investeren in belangrijke waardeketens die van cruciaal belang zijn voor de toekomstige veerkracht en strategische autonomie van Europa. Gezonde ondernemingen om in te investeren zijn een voorwaarde voor succes in deze investeringsbeweging. Waarschijnlijk zullen echter honderdduizenden bedrijven tegen het einde van het jaar onder zware financiële druk komen te staan. Daarom stelt de Commissie een nieuw **instrument voor solvabiliteitssteun** voor om dringende steun te verlenen aan gezonde ondernemingen die door de crisis in gevaar zijn gebracht en hen te helpen de storm te boven te komen. Dit instrument moet nog dit jaar operationeel zijn.*

➤ **Een liquiditeits- en solvabiliteitsreddingsboei voor ondernemingen die onder druk staan**

De mate waarin de Europese economieën terug kunnen keren naar groei hangt af van de veerkracht en het aanpassingsvermogen van de particuliere sector. Als gevolg van de crisis ondervinden veel eigenlijk gezonde ondernemingen ernstige liquiditeits- en solvabiliteitsproblemen. Uit ramingen van de Commissie blijkt dat, in het geval van een ongunstig scenario, tussen 35 % en 50 % van de ondernemingen met meer dan 20 werknemers tegen het einde van het jaar kunnen te maken krijgen met financieringstekorten. Alleen al voor dit jaar kan de behoefte aan eigenvermogensherstel tussen 720 miljard en 1,2 biljoen EUR liggen. In een crisis van deze omvang zal de steun die momenteel door de lidstaten wordt verstrekt niet volstaan. Bovendien verschilt het vermogen van de lidstaten om hun ondernemingen te steunen sterk. Daarom zijn dringend maatregelen nodig om deze bedrijven te helpen door de crisis te komen, een vicieuze cirkel van economische schade en faillissementen te voorkomen en de weg vrij te maken voor een gezond herstel van de eengemaakte markt.

De Commissie stelt daarom een nieuw **instrument voor solvabiliteitssteun** voor om particuliere middelen vrij te maken om dringende steun te bieden aan Europese ondernemingen die normaal gezond genoeg zouden zijn om onmiddellijke liquiditeits- en solvabiliteitsproblemen aan te pakken. Dit instrument zal tijdelijk zijn en uitsluitend gericht op de aanpak van de economische gevolgen van de pandemie. Dat zal helpen massale kapitaaltekorten en mogelijke wanbetalingen te vermijden van levensvatbare ondernemingen en de ernstige economische schade die dat zou veroorzaken. Deze snelwerkende maatregelen zullen worden aangevuld met steun op langere termijn in het kader van programma's zoals InvestEU, cohesiebeleid en het programma voor de eengemaakte markt.

Het nieuwe tijdelijke instrument zal in het kader van het EFSI worden gecreëerd. Het zal particuliere investeringen in ondernemingen in moeilijkheden mobiliseren door gedeeltelijke waarborgen te bieden tegen verliezen. Met voorziening in de EU-begroting van 5 miljard EUR van het huidige financiële kader in 2020 om een snelle start te waarborgen en een extra 26 miljard EUR van NextGenerationEU, zal de EU-begroting voorzien in een garantie van ongeveer 75 miljard EUR aan de Europese Investeringsbankgroep, wat zal zorgen voor een snelle uitvoering in de praktijk. Het instrument zal streven naar een investeringsniveau van 300 miljard EUR aan solvabiliteitssteun.

De garantie zal worden gekalibreerd om ervoor te zorgen dat de investeringen gericht zijn op de ondernemingen die de grootste behoefte hebben aan kapitaal in alle lidstaten en sectoren, met bijzondere aandacht voor lidstaten die minder goed in staat zijn om in te grijpen via staatssteun en voor lidstaten en sectoren waar de economische gevolgen van COVID-19 het grootst zijn. Dit is van belang om een gelijk speelveld te behouden op de interne markt en om te vermijden dat schadelijke economische verschillen binnen de Unie groter worden. De kapitaalsituatie van de instellingen die het instrument voor solvabiliteitssteun uitvoeren moet zorgvuldig worden overwogen.

Daarnaast zal, als aanvullende maatregel, het kapitaal van het Europees Investeringsfonds worden verhoogd om steun te verlenen aan een brede waaier van kleine en middelgrote ondernemingen, onder meer door middel van de uitvoering van het instrument voor solvabiliteitssteun. Dit zou verder bijdragen aan de opbouw van een alomvattend pakket voor Europees herstel, ook in samenhang met de maatregelen die de Europese Raad in april heeft goedgekeurd. Deze kapitaalverhoging van maximaal 1,5 miljard EUR zal zowel uit het huidige als uit het volgende meerjarig financieel kader worden gefinancierd.

➤ *Versterkte investeringscapaciteit en strategische autonomie*

Particuliere investeringen zullen zwaar worden getroffen door de crisis: een analyse van de Commissie wijst uit dat de investeringen in de particuliere sector in de periode 2020-2021 met meer dan 1 biljoen EUR kunnen dalen. Om aan de investeringsbehoeften van de Europese economie te kunnen voldoen, is dringend actie nodig om deze trend om te buigen en de voorwaarden te scheppen voor een door investeringen geleid herstel. Deze investeringen zijn met name van cruciaal belang voor succesvolle groene en digitale transitie in Europa, waar de Commissie raamt dat de investeringsbehoeften in dezelfde periode ten minste 1,2 biljoen EUR bedragen. Investeringsbehoeften in belangrijke sectoren en technologieën, van 5G tot kunstmatige intelligentie en van schone waterstof tot hernieuwbare offshore-energie, zijn van cruciaal belang voor de toekomst van Europa.

Het **InvestEU**-programma is bij uitstek geschikt om investeringen te mobiliseren en het beleid van de Unie tijdens het herstel na een diepe economische crisis te ondersteunen. Dat is duidelijk gebleken uit de ervaring met de uitvoering van het Europees Fonds voor strategische investeringen en financieringsinstrumenten in de nasleep van de voorbije financiële crisis.

De Commissie stelt daarom voor **InvestEU** te moderniseren tot een niveau van 15,3 miljard EUR voor de vier beleidsvensters waarover de medewetgevers al overeenstemming hebben bereikt. Dit zou meer dan 240 miljard EUR investeringen kunnen genereren.

InvestEU zal cruciale steun verlenen aan bedrijven in de herstelfase en zorgen voor een sterke focus van particuliere investeerders op de beleidsprioriteiten voor de middellange en lange termijn van de Unie, met name de Europese Green Deal en de digitalisering. Het zal de risicodragende capaciteit van de Europese Investeringsbankgroep en van nationale stimuleringsbanken voor ondersteuning van het economisch herstel verhogen. Door aanzienlijke particuliere investeringen te mobiliseren, vormt het een aanvulling op de onmiddellijke steun die tijdens de crisisherstelfase door het instrument voor solvabiliteitssteun en REACT-EU en op de financiering in het kader van het toekomstige kader van de cohesiebeleids- en andere programma's.

Investeren in strategische autonomie: een nieuwe faciliteit voor strategische investeringen

Een belangrijk onderdeel van InvestEU zal een nieuwe faciliteit zijn om de veerkracht van Europa te vergroten door strategische autonomie tot stand te brengen op het gebied van essentiële toeleveringsketens op Europees niveau.

Er zal een **faciliteit voor strategische investeringen** worden opgezet als extra venster in het kader van InvestEU. Deze faciliteit zal projecten steunen die bijdragen tot de opbouw van sterke en veerkrachtige waardeketens in de hele EU en tot de versterking van de autonomie van de eengemaakte markt van de Unie. Tegelijkertijd zal ze de openstelling voor mededinging en handel in overeenstemming met de regels van de eengemaakte markt handhaven. Dit zal de veerkracht van de economie van de Unie vergroten en tegelijkertijd de middelen verschaffen voor strategisch belangrijke ondernemingen om te gedijen en te groeien in de EU. De steun van de lidstaten voor deze projecten zal waarschijnlijk niet volstaan en de

sterke grensoverschrijdende dimensie betekent dat een gecoördineerde Europese aanpak van vitaal belang is voor het welslagen ervan.

Met een voorzieningsbedrag van 15 miljard EUR van NextGenerationEU zou de nieuwe faciliteit voorzien in een EU-begrotingsgarantie van 31,5 miljard EUR en zou ze maximaal 150 miljard EUR investeringen genereren om het Europese industriële leiderschap aan te moedigen in strategische sectoren en belangrijke waardeketens, onder meer de meest cruciale voor de groene en digitale transitie. Het venster zal ervoor zorgen dat dergelijke investeringen het potentieel van de eengemaakte markt ten volle zullen benutten, met de EU-begrotingsgarantie ter ondersteuning van ondernemingen uit de hele Europese economie die evolueert tot een krachtig instrument voor herstel.

3) Lessen trekken uit de crisis en de strategische uitdagingen van Europa aanpakken

*De crisis heeft de waarde van de Europese samenwerking benadrukt en duidelijk aangetoond dat de Unie dringend haar capaciteit om op crises te reageren moet opbouwen en haar schokbestendigheid tegen toekomstige schokken moet verbeteren. De Commissie stelt een **nieuw EU4Health-programma** voor om de gezondheidsbeveiliging te versterken en ons voor te bereiden op toekomstige gezondheids crises. **RescEU, het Uniemechanisme voor civiele bescherming**, zal worden uitgebreid en versterkt om de Unie in staat te stellen zich voor te bereiden en op toekomstige crises te reageren. **Horizon Europa** zal worden versterkt voor de financiering van noodzakelijk onderzoek op het gebied van gezondheid, veerkracht en de groene en digitale transitie. Andere EU-programma's, waaronder de externe instrumenten, zullen worden versterkt om het toekomstige financiële kader volledig af te stemmen op de behoeften aan herstel en de speciale instrumenten zullen worden versterkt om de **EU-begroting flexibeler en responsiever te maken**.*

- *Nieuwe en versterkte programma's om weerbaarheid op te bouwen en de samenwerking te versterken*

NextGenerationEU zal voorzien in gerichte versterking voor belangrijke programma's die de groei versnellen en het vermogen van Europa versterken om toekomstige crises het hoofd te bieden. Deze verhogingen zijn een aanvulling op de oorspronkelijke voorstellen van de Commissie voor het toekomstige kader, die een eerlijke en evenwichtige basis voor een akkoord blijven.

Een nieuw programma ter versterking van de gezondheidsbeveiliging en de samenwerking

De crisis heeft aangetoond dat de financiering voor gezondheidszorg in het toekomstige financiële kader een hogere prioriteit moet krijgen. De Commissie stelt een ambitieus autonoom **EU4Health-programma** voor om specifieke ondersteuning te bieden voor de toekomstige uitdagingen op het gebied van de gezondheidszorg, zoals vastgesteld in de behoeftenanalyse. In het kader van dit voorstel bedraagt de financiering voor het nieuwe programma 9,4 miljard EUR, een belangrijke verhoging ten opzichte van eerdere voorstellen in het kader van het Europees Sociaal Fonds Plus.

Het nieuwe programma zal ervoor helpen zorgen dat de Unie over de nodige kritieke capaciteit beschikt om snel en met de nodige omvang te kunnen reageren op toekomstige crises in de gezondheidszorg. Het programma zal gericht zijn op de totstandbrenging van een alomvattend kader voor de preventie van gezondheids crises in de EU, paraatheid en optreden en zal de inspanningen op het vlak van nationale en regionale steun voor de gezondheidszorgstelsels in het kader van het cohesiebeleid aanvullen en versterken.

Het eerste onderdeel van het programma heeft betrekking op gezondheidsbeveiliging en crisisparaatheid. Het zal investeringen steunen in kritieke gezondheidsinfrastructuur, instrumenten, structuren, processen en laboratoriumcapaciteit, waaronder instrumenten voor surveillance, modellering, prognose, preventie en beheer van uitbraken. Het zal steun verlenen aan de instelling van een mechanisme om producten te ontwikkelen die relevant zijn voor gezondheids crises; zoals geneesmiddelen - met inbegrip van vaccins - en behandelingen, de tussenproducten daarvan, actieve farmaceutische bestanddelen en grondstoffen; medische hulpmiddelen en medische apparatuur zoals ventilatoren, beschermende kleding en uitrusting, diagnostisch materiaal en diagnostische instrumenten. Het zal bijdragen tot de totstandbrenging van een nieuw EU-breed kader voor risicocommunicatie voor alle fasen van een crisis.

Het tweede onderdeel zal een visie op de langere termijn ondersteunen die erop gericht is om de gezondheidsresultaten te verbeteren door middel van efficiënte en inclusieve gezondheidszorgstelsels in alle lidstaten, door middel van betere ziektepreventie en -surveillance, gezondheidsbevordering, toegang tot zorg, diagnose en behandeling, alsmede grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van gezondheid. Het programma zal bijvoorbeeld de capaciteitsopbouw in de lidstaten ondersteunen, opleidingsprogramma's voor medisch en verzorgend personeel financieren en investeren in de digitale transformatie van de gezondheidssector en het inzetten van interoperabele digitale infrastructuren, onder meer voor onderzoek en het delen van gegevens.

Het programma wordt opgezet en uitgevoerd met volledige inachtneming van de bevoegdheidsverdeling tussen de Unie en de lidstaten op dit gebied. Het zal aansluiten bij relevante steun in het kader van andere EU-programma's en nieuwe manieren vaststellen om gezamenlijke acties uit te voeren en te zorgen voor de beschikbaarheid van medische tegenmaatregelen en middelen in geval van ernstige gezondheidsbedreigingen. Het zal samenwerken met een versterkt rescEU, dat zich toespitst op rechtstreekse crisisresponscapaciteiten, voorraden, de inzet en dispatching van uitrusting en personeel in noodsituaties, door de nodige bijdragen op het vlak van gezondheidszorg te leveren.

De responscapaciteit van het Uniemechanisme voor civiele bescherming versterken

De pandemie leert duidelijk dat Europa in staat moet zijn om sneller en flexibeler te reageren in ernstige grensoverschrijdende crises gezien de omvang van de mogelijke verstoring van onze economieën en samenlevingen. De Commissie stelt daarom voor **rescEU, het Uniemechanisme voor civiele bescherming** te versterken. Dit zal rescEU flexibeler maken en het vermogen van de Unie om samen op te treden op EU-niveau vergroten.

De financiële toewijzing wordt verhoogd tot 3,1 miljard EUR en financiert investeringen in infrastructuur van noodhulpdiensten, vervoerscapaciteit en noodhulpteams. Het versterkte rescEU zal de Unie voorzien van de capaciteit en de logistieke infrastructuur die nodig zijn om in te spelen op verschillende soorten noodsituaties, ook met een medische component, ter aanvulling van het nieuwe EU4Health-programma. Het voorstel zal ook de flexibiliteit van de operationele capaciteit stroomlijnen en vergroten. Dit zal in de toekomst zorgen voor een snellere en doeltreffendere reactie van de EU op grootschalige noodsituaties.

Horizon Europa — investeren in innovatie en paraatheid voor de toekomst

Horizon Europa zal 94,4 miljard EUR bedragen om de Europese steun voor onderzoeks- en innovatieactiviteiten op het gebied van gezondheid en klimaat te vergroten. Dit zal bijdragen tot een betere paraatheid om effectief en snel te reageren op noodsituaties en investeringen in door de wetenschap aangestuurde oplossingen. Het is een aanvulling op de operationele financiering in het kader van het nieuwe EU4Health-programma en rescEU.

Op het gebied van de gezondheidszorg zal de versterking worden gebruikt om de onderzoeksinspanning op te voeren voor uitdagingen zoals de coronapandemie, de uitbreiding van klinische proeven, innovatieve beschermende maatregelen, virologie, vaccins, behandelingen en diagnostiek, en de vertaling van onderzoeksresultaten in beleidsmaatregelen op het gebied van de volksgezondheid.

Er wordt ook voorgesteld de middelen voor onderzoek en innovatie op het gebied van klimaat op te schalen. Dat zal de steun voor het concurrentievermogen van de EU-industrie in verwante economische sectoren versterken en een herstel bevorderen in overeenstemming met de doelstellingen van de Europese Green Deal. De versterking zal aanvullende middelen bieden voor opkomende en baanbrekende innovaties door kleine en middelgrote ondernemingen, startende ondernemingen en midcap-ondernemingen.

Aan de zijde van onze mondiale partners staan in tijden van crisis

De pandemie vormt een wereldwijde uitdaging. Zonder wereldwijde respons zal elk land en elke regio in de wereld, ook in de Unie, kwetsbaar blijven. De EU moet in de strijd tegen COVID-19 blijf blijven geven van solidariteit met haar partners overal in de wereld.

De Commissie stelt voor om het **instrument voor nabuurschapsbeleid, ontwikkeling en internationale samenwerking** vast te stellen op 86 miljard EUR, via een nieuwe garantie voor extern optreden en het Europees Fonds voor duurzame ontwikkeling om partners te steunen — met name in de Westelijke Balkan, het nabuurschap en de rest van Afrika — in hun inspanningen om te strijden tegen en te herstellen van de gevolgen van de pandemie, in samenwerking met internationale partners zoals internationale financiële instellingen, de Verenigde Naties en de Wereldgezondheidsorganisatie. Een gerichte aanpassing van het huidige financiële kader zal het mogelijk maken reeds in 2020 1 miljard EUR extra steun beschikbaar te stellen.

De steun zal liquide middelen verschaffen aan kleine en middelgrote ondernemingen, investeringen in projecten op het gebied van hernieuwbare energie in stand houden, en de capaciteit van financiering in lokale valuta's in de partnerlanden verhogen om de gezondheidszorgstelsels en de paraatheid ervan te versterken en productiecapaciteit voor COVID-19-gerelateerde vaccinaties, behandelingen en diagnosemethoden op te bouwen. Deze verhoogde steun zal ook gericht zijn op de meest kwetsbare landen en regio's en de ernstige sociale en economische gevolgen van de pandemie aanpakken.

De Commissie stelt ook een extra bedrag van 5 miljard EUR voor ter versterking van het **instrument voor humanitaire hulp**, als antwoord op de groeiende humanitaire behoeften in de meest kwetsbare delen van de wereld. De impact van de pandemie en de economische gevolgen, bijvoorbeeld het inkomensverlies als gevolg van de instorting van de olie- en grondstoffenprijzen en een drastische daling van de geldovermakingen verergeren bestaande behoeften. Het is daarom des te belangrijker dat de Unie is toegerust om solidariteit te tonen met de rest van de wereld.

➤ *Andere programma's uitrusten om veerkracht op te bouwen en resultaten te bereiken inzake de strategische prioriteiten*

Het door de Commissie in 2018 voorgestelde financiële kader voor 2021-2027, versterkt door het mechanisme voor een rechtvaardige transitie en de wijzigingen die vandaag zijn voorgesteld, blijft het belangrijkste referentiepunt voor de laatste fase van de onderhandelingen. De voorgestelde architectuur, het steunniveau, het evenwicht tussen prioriteiten en belangrijke elementen zoals de doelstelling van ten minste 25 % van de uitgaven die bijdragen aan klimaatactie en maatregelen ter ondersteuning van

gendergelijkheid en non-discriminatie zijn allemaal noodzakelijk voor een evenwichtig herstellepakket. Het voorstel van de Commissie voor een verordening inzake de bescherming van de EU-begroting tegen algemene tekortkomingen in verband met de rechtsstaat is een ander belangrijk element. Daarnaast zijn sterke maatregelen genomen om de begroting tegen fraude en onregelmatigheden te beschermen en de Commissie zal deze verder versterken. Het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) en het Europees Openbaar Ministerie (EOM) zullen hun bevoegdheden inzake controle en onderzoek uitoefenen.

De crisis heeft echter duidelijk aangetoond dat op verschillende belangrijke gebieden de door de leiders in februari besproken steunniveaus niet zullen volstaan. Naast de versterkingen die in het kader van NextGenerationEU worden gefinancierd, moeten daarom ook andere programma's worden versterkt om hen in staat te stellen ten volle hun rol te spelen bij het weerbaarder maken van de Unie en het aanpakken van de uitdagingen die door de pandemie zijn toegenomen en de gevolgen ervan.

Daarbij gaat het onder meer om:

- De cyberdefensie van de Unie versterken en de digitale transitie steunen door het **programma Digitaal Europa** uit te rusten met een totale begroting van 8,2 miljard EUR.
- Investeren in een moderne, hoogwaardige vervoersinfrastructuur om grensoverschrijdende verbindingen, zoals Rail Baltica, te faciliteren door middel van een extra 1,5 miljard EUR voor de **Connecting Europe Facility**.
- De voorwaarden scheppen voor een goed functionerende eengemaakte markt die het herstel stimuleert door de voorgestelde budgetten te handhaven voor het **programma voor de eengemaakte markt** en voor programma's ter ondersteuning van de samenwerking op het gebied van **belastingen en douane** op een niveau van respectievelijk 3,7 miljard EUR, 239 miljoen EUR en 843 miljoen EUR.
- Investeren in jongeren via een extra bedrag van 3,4 miljard EUR voor **Erasmus+**, wat het totaal brengt op 24,6 miljard EUR, alsook in de culturele en creatieve sectoren door middel van een verhoging van het programma **Creatief Europa** tot een niveau van 1,5 miljard EUR.
- De veerkracht van de agrovoedings- en de visserijsector versterken en voorzien in de nodige mogelijkheden voor crisisbeheer via een extra bedrag van 4 miljard EUR voor het **gemeenschappelijk landbouwbeleid** en van 500 miljoen EUR voor het **Europees Fonds voor maritieme zaken en visserij**.
- De samenwerking op het gebied van de bescherming van de buitengrenzen en van het migratie- en asielbeleid intensiveren door het **Fonds voor asiel en migratie** en het **Fonds voor geïntegreerd grensbeheer** te verhogen tot 22 miljard EUR.
- Zorgen voor krachtige steun voor Europese strategische autonomie en veiligheid door het **Fonds voor interne veiligheid** te verhogen tot 2,2 miljard EUR en het **Europees Defensiefonds** tot 8 miljard EUR.
- Onze partners in de Westelijke Balkan ondersteunen door de **pretoetredingssteun** van de Unie op een niveau van 12,9 miljard EUR te brengen.

Met deze gerichte aanpassingen zal de Unie een financieel kader voor de lange termijn hebben dat beter is afgestemd op haar prioriteiten en ambities en op maat gesneden is voor het

opbouwen van de weerbaarheid en de strategische autonomie van de Unie op middellange en lange termijn. De Commissie stelt daarom gerichte wijzigingen van haar voorstel van 2018 voor het volgende financiële kader voor, rekening houdend met de resultaten van de onderhandelingen tot op heden, haar voorstel voor een mechanisme voor een rechtvaardige transitie⁸ en de hierboven besproken verhogingen. Het volledige programma per programmaoverzicht van het meerjarig financieel kader waarin NextGenerationEU is opgenomen, wordt in de bijlage gepresenteerd.

➤ *Flexibeler noodhulpmiddelen*

Naast de individuele programma's heeft de crisis benadrukt hoe belangrijk het is dat de Unie snel en flexibel kan reageren om in een gecoördineerde Europese respons te voorzien. Daarvoor is een flexibelere EU-begroting nodig. De brede gevolgen van de gezondheidscrisis hebben de flexibiliteit van de huidige begroting snel volledig uitgeput. In de toekomst is een flexibelere en soepelere begroting nodig. Die kan alleen worden bereikt door goed opgezette speciale instrumenten.

De Commissie stelt daarom voor flexibiliteits- en noodinstrumenten te versterken die voldoende middelen kunnen vrijmaken om onvoorziene uitdagingen aan te pakken, zoals het **Solidariteitsfonds van de EU**, dat steun verleent aan lidstaten en regio's die getroffen worden door grootschalige rampen, en het **Europees Fonds voor aanpassing aan de globalisering**, dat steun verleent aan werknemers die hun baan verliezen als gevolg van grote herstructureringen.

Een aanzienlijk grotere **reserve voor solidariteit en noodhulp** zal het optreden van de EU in reactie op alle aspecten van de gezondheidscrisis en andere noodsituaties kracht bijzetten. De middelen kunnen worden aangewend voor noodhulp als daar behoefte aan is via EU-instrumenten zoals humanitaire hulp, het instrument voor noodhulp, het programma voor de eengemaakte markt, met de veterinaire en fytosanitaire noodmaatregelen, of het Fonds voor asiel en migratie.

Samen zouden deze instrumenten in de periode 2021-2027 tot maximaal 21 miljard EUR aanvullende noodfinanciering bieden, in vergelijking met de voorstellen van de Commissie van 2 mei 2018.

⁸ COM(2020) 22, COM(2020) 23.

De flexibiliteit van de EU-begroting versterken

RESERVE VOOR SOLIDARITEIT EN NOODHULP 	<ul style="list-style-type: none">• Maakt snelle versterking mogelijk via begrotingsoverdrachten naar EU-instrumenten waar behoefte ontstaat• Verhoging tot maximaal jaarlijks bedrag van 3 miljard EUR
SOLIDARITEITS-FONDS 	<ul style="list-style-type: none">• Ondersteunt de lidstaten om te reageren op en te herstellen na natuurrampen zoals overstromingen, bosbranden, aardbevingen, storm en droogte• Uitbreiding to grote gezondheids crises en verhoging tot maximal jaarlijks bedrag van 1 miljard EUR
EUROPEES FONDS VOOR AANPASSING AAN DE GLOBALISERING 	<ul style="list-style-type: none">• Biedt steun voor de wederopneming op de arbeidsmarkt van personen die hun baan hebben verloren bij onverwachte grote herstructureringen bijvoorbeeld als gevolg van een financiële of economische crisis• Drempel voor de activering van het fonds verlaagd tot 250 ontslagen en verhoging tot maximal jaarlijks bedrag van 0,386 miljard EUR.

Totale maximale jaarlijkse flexibiliteit en spoedfinanciering in 2021-2027 = 5,4 miljard EUR

3. Op weg naar verwezenlijking: NextGenerationEU

Het grootste deel van de voorgestelde herstelmaatregelen zal worden ondersteund door een nieuw tijdelijk herstelinstrument **NextGenerationEU** met een financiële slagkracht van 750 miljard EUR. Het instrument is een uitzonderlijk en tijdelijk noodmechanisme. De financiering wordt mogelijk gemaakt door middel van het eigenmiddelenbesluit, dat de Commissie in staat zal stellen namens de Unie tot 750 miljard EUR te lenen voor maatregelen in de periode 2021-2024.

Om te voorzien in de nodige budgettaire capaciteit om te voldoen aan eventuele verplichtingen in verband met de financiering van NextGenerationEU en in overeenstemming met de vereisten van de begrotingsdiscipline, zal het eigenmiddelenbesluit een uitzonderlijke en tijdelijke verhoging van de plafonds van de eigen middelen voor vastleggingen en betalingen omvatten met 0,6 % van het bruto nationaal inkomen van de EU. De verhoging van de plafonds zal uitsluitend worden gebruikt voor het aanpakken van de crisisbehoefte in verband met COVID-19 en zal beperkt zijn tot de duur die nodig is om aan deze verplichtingen te voldoen.

De omvang van NextGenerationEU en het opzet ervan weerspiegelen de omvang en de urgentie van de uitdagingen waar de Unie voor staat. De financieringsbehoefte voor dringende investeringen die in de nasleep van de crisis ontstaan zijn ongekend. Daarom is een beslissende en buitengewone respons op het niveau van de Unie noodzakelijk. De ongekende aard van deze operatie en het uitzonderlijke bedrag van deze middelen vereisen een verankering ervan in het stelsel van eigen middelen, dat is goedgekeurd door alle lidstaten overeenkomstig hun grondwettelijke vereisten.

Aanvullende steun die in de onmiddellijke nasleep van de crisis via verhoogde nationale bijdragen wordt gefinancierd, zou de druk op de nationale begrotingen verder verhogen. In deze buitengewone omstandigheden is het volledig gerechtvaardigd gebruik te maken van een financieringsmechanisme dat voorziet in een aanzienlijke en tijdige uitgavenimpuls zonder de nationale schulden te verhogen als een uitdrukking van solidariteit op een schaal die in verhouding is met de crisis.

De leningen zullen voortbouwen op de goede staat van dienst van de Unie met betrekking tot het gebruik van marktconforme instrumenten ter ondersteuning van investeringen en hervormingen in de lidstaten. De Unie zal op de financiële markten leningen opnemen onder voorwaarden die haar zeer hoge kredietwaardigheid weerspiegelen en deze middelen snel inzetten waar ze het meest nodig zijn.

Daartoe zal de Commissie obligaties met verschillende looptijden op de kapitaalmarkten uitgeven, door goed gebruik te maken van het vermogen van deze markten om dergelijke obligaties op te nemen en tegelijkertijd de laagste gemiddelde kosten voor de lening te waarborgen. Een dergelijke gediversifieerde financieringsstrategie stelt de Commissie in staat leningen aan te gaan op een wijze die het best past bij de omvang van de activiteiten en de heersende marktomstandigheden.

500 miljard EUR van de middelen die via NextGenerationEU zal worden gebruikt om de subsidiecomponent van de faciliteit voor herstel en veerkracht te financieren en andere belangrijke crisis- en herstelprogramma's te versterken. De rest van de financiering die via het instrument van 250 miljard EUR wordt gemobiliseerd, zal ter beschikking worden gesteld van de lidstaten in de vorm van leningen in het kader van de faciliteit voor herstel en veerkracht.

De aangetrokken middelen zullen na 2027 en uiterlijk tegen 2058 worden terugbetaald. Dit zal de druk op de begrotingen van de lidstaten helpen verlichten op een moment dat de overheidsfinanciën onder zware druk staan, terwijl ervoor wordt gezorgd dat alle verplichtingen die voortvloeien uit deze schuldemissies worden nagekomen uit de toekomstige EU-begrotingen. Om de terugbetaling van de marktfinanciering te vergemakkelijken en de druk op de nationale begrotingen verder te verlichten, zal de Commissie in een later stadium van de financiële periode nieuwe eigen middelen voorstellen.

Toekomstperspectieven: het stelsel van eigen middelen hervormen

De nieuwe economische context en het duurzame beheer van de terugbetaling van middelen die in het kader van NextGenerationEU worden opgenomen, versterken de noodzaak om de manier waarop de EU-begroting wordt gefinancierd fundamenteel te hervormen.

De Commissie blijft van mening dat de geleidelijke uitfasering van alle kortingen het meerjarig financieel kader evenwichtiger zal maken. In de huidige situatie, gezien de economische impact van de COVID-19-pandemie, zou het uitfaseren van kortingen echter leiden tot een onevenredige verhoging van de bijdragen voor bepaalde lidstaten in de periode 2021-2027. Om dit te voorkomen, kunnen de huidige kortingen geleidelijk worden uitgefaseerd over een veel langere periode dan door de Commissie in haar voorstel van 2018 was voorzien.

Nieuwe eigen middelen zouden een aanvulling vormen op de traditionele eigen middelen, vereenvoudigde eigen middelen op basis van de belasting over de toegevoegde waarde en nationale bijdragen alsook op nieuwe eigen middelen op basis van niet-gerecycleerd verpakkingsafval van kunststof. Zij zullen voortbouwen op de prioriteiten en het beleid van de EU om de klimaatverandering aan te pakken, maar ook billijke belastingheffing in een geglobaliseerde wereld.

De Commissie is vastbesloten de Green Deal uit te voeren. In die context kunnen groene eigen middelen bijdragen tot de inspanningen voor het herstel en tegelijkertijd de groene transitie van de Europese economie en samenleving ondersteunen. Mogelijkheden zijn eigen middelen op basis van het emissiehandelssysteem, een mogelijke uitbreiding ervan tot de maritieme en de luchtvaartsector en een mechanisme voor koolstofcorrectie aan de grens.

Eigen middelen op basis van het emissiehandelssysteem zoals besproken tijdens de bijeenkomst van de Europese Raad in februari 2020 zouden de lidstaten in staat stellen dezelfde inkomsten te behouden als zij in een recente periode van de veiling hebben ontvangen. Inkomsten uit het emissiehandelssysteem van de EU die dit maximum overschrijden zouden naar de EU-begroting gaan. Dergelijke eigen middelen kunnen inkomsten voor de EU-begroting genereren van ongeveer 10 miljard EUR, afhankelijk van de ontwikkeling van de koolstofprijs en de uitbreiding van het systeem naar andere sectoren.

Tegelijkertijd zal het belangrijk zijn ervoor te zorgen dat EU-bedrijven op een gelijk speelveld concurreren met bedrijven buiten de EU. Een mechanisme voor koolstofcorrectie aan de grens zou het weglekken van koolstof helpen voorkomen, waardoor de inspanningen van de EU op het gebied van de transitie naar een koolstofneutrale samenleving worden ondermijnd. Een mechanisme voor koolstofcorrectie aan de grens zou extra inkomsten kunnen opleveren variërend van ongeveer 5 miljard EUR tot 14 miljard EUR, afhankelijk van het toepassingsgebied en het ontwerp.

Ondernemingen die enorme voordelen halen op de eengemaakte markt van de EU en die de crisis zullen overleven, mede dankzij directe en indirecte nationale en EU-steun, zouden in de herstelfase kunnen bijdragen aan de wederopbouw van die markt. Dit zou eigen middelen kunnen omvatten op basis van de activiteiten van ondernemingen die, afhankelijk van het ontwerp, ongeveer 10 miljard EUR per jaar kunnen opleveren.

Een digitale belasting zou voortbouwen op de werkzaamheden van de OESO inzake vennootschapsbelasting op een aanmerkelijke digitale aanwezigheid; de Commissie steunt de door de OESO en de G20 geleide besprekingen actief en staat klaar om op te treden als er geen algemeen akkoord wordt bereikt. Een digitale belasting op ondernemingen met een omzet van meer dan 750 miljoen EUR kan tot 1,3 miljard EUR per jaar genereren voor de EU-begroting.

Deze nieuwe eigen middelen kunnen bijdragen tot de financiering van de terugbetaling van en de rente op de marktfinanciering in het kader van NextGenerationEU. Als deze eigen middelen tegen 2024 zouden worden ingevoerd, zouden de nationale bijdragen van de lidstaten aan het meerjarig financieel kader voor de periode 2021-2027 kunnen dalen als aandeel van hun economie in vergelijking met hun betalingen in 2020.

Alle inkomsten- en betalingsstromen op basis van NextGenerationEU zullen een aanvulling vormen op de kredieten die in de loop van de jaarlijkse begrotingsprocedure zijn toegewezen en zullen derhalve geen gevolgen hebben voor het begrotingssaldo. Deze stromen, waaronder de betaalde rente, zullen duidelijk in de begroting worden vermeld om hun tijdelijke en uitzonderlijke karakter aan te tonen en om volledige transparantie te bieden⁹.

Daarnaast benadrukt de economische impact van de coronapandemie het belang van voldoende budgettaire ruimte voor de Unie bij economische schokken die leiden tot een daling van het bruto nationaal inkomen. Om ook in het geval van de meest ongunstige economische ontwikkelingen voldoende marge te behouden onder de plafonds voor de eigen middelen van de Unie ter dekking van haar financiële verplichtingen en voorwaardelijke verbintenissen die in een bepaald jaar vervallen, stelt de Commissie voor de maxima van de

⁹ De financieringskosten voor de subsidiecomponent van NextGenerationEU zullen uit de EU-begroting worden betaald. Deze kosten zullen naar schatting oplopen tot 17,4 miljard EUR tijdens het financiële kader voor de periode 2021-2027.

eigen middelen op permanente basis te verhogen tot 1,46 % van het bruto nationaal inkomen van de EU voor vastleggingen en tot 1,40 % voor de betalingen.

4. Conclusie — de weg naar een snel akkoord over een ambitieuze begroting voor Europees herstel

In deze tijd van buitengewone moeilijkheden en onzekerheid moet de Unie meer dan ooit aantonen dat zij klaar en bereid is doortastend op te treden en een pad in te slaan naar een betere toekomst. Een akkoord over **een ambitieus herstelplan met de EU-begroting als kern biedt de Unie de best mogelijke kans op succes.**

NextGenerationEU zal het volledige potentieel van de EU-begroting benutten om de economie weer op gang te brengen en de duurzaamheid, de veerkracht en de strategische autonomie van Europa te stimuleren. Het bouwt voort op de ervaring die de Unie heeft met het benutten van marktfinanciering en breidt ze uit om de omvang van de dringend noodzakelijke steun te verkrijgen in de huidige omstandigheden.

Een versterkt meerjarig financieel kader voor 2021-2027 zal de Unie in staat stellen terug te komen uit de crisis naar het pad van herstel op lange termijn, door belangrijke financiering te bieden voor onmiddellijke behoeften en voor investeringen in de groene en digitale transitie op de lange termijn.

Het succes van het herstelplan zal niet alleen afhangen van de omvang en de ambitie van het plan, maar ook van de snelheid van de actie en het vermogen om de respons aan de ontwikkelingen aan te passen. In vele delen van de Unie is er dringend behoefte aan financiële steun om ondernemingen in leven te houden en bedrijven die dat het meest nodig hebben te ondersteunen. Er is ook niet veel tijd om overeenstemming te bereiken over het langetermijnkader, maar het is niet te laat. Een snel akkoord zal ervoor zorgen dat de versterkte programma's tijdig van start kunnen gaan.

De Commissie deelt de vastberadenheid van het Europees Parlement om te zorgen voor een naadloze overgang naar het nieuwe langetermijnkader. Een verlenging van het huidige kader kan echter niet in de plaats komen van een uitgebreide overeenkomst over een nieuwe, moderne langetermijnbegroting. Dit is de enige manier om de Unie toe te rusten met de nieuwe programma's en instrumenten die essentieel zijn voor de uitvoering van het herstelplan. De volledige en ongedeelde focus van het interinstitutionele werk in de komende weken zou dan ook moeten liggen op de voltooiing van NextGenerationEU en het nieuwe langetermijnkader.

De Europese Commissie verzoekt de Europese Raad en de medewetgevers deze voorstellen snel te bestuderen, met het oog op het bereiken van een politiek akkoord op het niveau van de Europese Raad in juli.

Een vroege beslissing over het voorstel tot wijziging van het huidige kader zal onmiddellijk aanvullende financiering beschikbaar maken voor REACT-EU, het instrument voor solvabiliteitssteun en het Europees Fonds voor duurzame ontwikkeling, waarin de urgentie van deze behoeften tot uiting komt.

De Commissie zal dan nauw samenwerken met het Europees Parlement en de Raad om een akkoord te bereiken over het toekomstige langetermijnkader en de begeleidende sectorale programma's. Als deze werkzaamheden in het begin van het najaar kunnen worden afgerond,

zou de nieuwe langetermijnbegroting operationeel kunnen zijn en het herstel van Europa aandrijven op 1 januari 2021.

Nu handelen zal een Unie tonen die klaar is om alles te doen wat nodig is om de economie weer op het goede spoor te krijgen, de bestaansmiddelen van alle Europeanen te beschermen, en te investeren in de transitie van Europa op lange termijn naar een eerlijkere, groenere en digitalere toekomst.

	MFK 2021-2027 (May 2020)	Waarvan NextGenerationEU
TOTAAL MFK	1 850	750,0
1. Eengemaakte markt, innovatie en digitaal beleid	210,5	69,8
Horizon Europa	94,4	13,5
InvestEU-fonds, waarvan herstelplan voor de Unie	31,6	30,3
<i>Investeren in het economisch herstel van de EU</i>	15,3	15,3
<i>Faciliteit voor strategische investeringen (nieuw venster)</i>	15,0	15,0
oor solvabiliteitssteun van de EU in het kader van EFSI	26,0	26,0
2. Cohesie en waarden	984,5	610,0
Cohesiebeleid	373,2	50,0
Faciliteit voor herstel en veerkracht (met inbegrip van	560,8	560,0
<i>Waarvan: LENINGEN</i>	250,0	250,0
<i>Waarvan: SUBSIDIES</i>	310,0	310,0
3. Natuurlijke hulpbronnen en milieu	402,0	45,0
Gemeenschappelijk landbouwbeleid	348,3	15,0
<i>Waarvan: pijler II (Plattelandsontwikkeling)</i>	90,0	15,0
Fonds voor een rechtvaardige transitie	40,0	30,0
4. Migratie en grensbeheer	31,1	
5. Veerkracht, veiligheid en defensie	29,1	9,7
Uniemechanisme voor civiele bescherming (rescEU)	3,1	2,0
Gezondheidsprogramma	9,4	7,7
6. Nabuurschap en de wereld	118,2	15,5
Nabuurschap, ontwikkeling en internationale samenwerking	86,0	10,5
Humanitaire hulp	14,8	5,0
7. Europees openbaar bestuur	74,6	

MEERJARIG FINANCIËEL KADER 2021-2027 (IN VASTLEGGINGEN)

Prijzen 2018	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2021-2027	In het kader van NextGeneration EU	TOTAAL
1. Eengemaakte markt, innovatie en digitaal beleid	20.547	20.526	20.420	19.856	19.741	19.869	19.697	140.656	69.800	210.456
1.1 Onderzoek en innovatie	12.622	12.464	12.732	12.523	12.409	12.539	12.371	87.659	13.500	101.159
Horizon Europa	11.557	11.557	11.557	11.557	11.557	11.557	11.557	80.900	13.500	94.400
Overige	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	2	-	2
2. Europese strategische investeringen	4.753	4.891	4.517	4.159	4.161	4.159	4.160	30.800	56.300	87.100
InvestEU-fonds	450	450	80	80	80	80	80	1.300	30.300	31.600
Connecting Europe Facility - vervoer	1.840	1.840	1.840	1.840	1.842	1.841	1.841	12.884	-	12.884
Connecting Europe Facility - energie	740	740	740	740	740	740	740	5.180	-	5.180
Connecting Europe Facility - digitaal	261	261	262	262	262	261	263	1.832	-	1.832
Programma Digitaal Europa	1.261	1.398	1.394	1.036	1.036	1.035	1.035	8.194	-	8.194
Overige	21	21	21	21	21	21	21	146	26.000	26.146
Gedecentraliseerde agentschappen	180	181	181	181	181	181	181	1.263	-	1.263
3. Eengemaakte markt	838	837	835	834	832	830	826	5.832	-	5.832
Programma voor de eengemaakte markt (incl. Cosme)	542	539	536	534	531	529	524	3.735	-	3.735
EU-programma voor fraudebestrijding	19	19	19	19	19	19	20	133	-	133
Samenwerking op het gebied van belastingen (Fiscalis)	34	34	34	34	34	34	34	239	-	239
4. Ruimte	1.916	1.916	1.918	1.921	1.921	1.922	1.923	13.437	-	13.437
Europees ruimteprogramma	1.882	1.882	1.884	1.887	1.887	1.887	1.887	13.196	-	13.196
Gedecentraliseerde agentschappen	34	34	34	34	34	35	36	241	-	241
Reserve	418	418	419	419	419	419	416	2.928	-	2.928
2. Cohesie en waarden	48.746	50.067	51.442	53.462	54.903	56.833	59.007	374.460	610.000	984.460
5. Regionale ontwikkeling en cohesie	32.626	33.033	33.439	33.923	34.411	34.899	35.413	237.745	50.000	287.745
Europees Fonds voor regionale ontwikkeling	27.085	27.402	27.717	28.095	28.476	28.856	29.261	196.892	-	196.892
Cohesiefonds	5.516	5.607	5.698	5.804	5.911	6.019	6.128	40.682	-	40.682
waarvan bijdrage aan de Connecting Europe Facility - vervoer	1.356	1.378	1.401	1.427	1.453	1.479	1.506	10.000	-	10.000
React-EU	-	-	-	-	-	-	-	-	50.000	50.000
Steun voor de Turks-Cypriotische gemeenschap	24	24	24	24	24	24	24	171	-	171
6. Herstel en veerkracht	329	849	1.524	2.647	3.192	4.227	5.480	18.247	560.000	578.247
Faciliteit voor herstel en veerkracht (incl. Instrument voor technische ondersteuning)	110	110	110	110	110	110	109	767	560.000	560.767
Bescherming van de euro tegen valsmunten	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	5	-	5
Financieringskosten NextGenerationEU	207	727	1.403	2.526	3.071	4.106	5.359	17.400	-	17.400
Overige	11	11	11	11	11	11	11	75	-	75
7. Investeren in mensen, sociale cohesie en waarden	15.491	15.896	16.180	16.591	16.998	17.406	17.815	116.367	-	116.367
Europees Sociaal Fonds+	11.925	12.049	12.173	12.317	12.461	12.606	12.753	86.284	-	86.284
Erasmus+	2.719	2.984	3.249	3.514	3.779	4.045	4.310	24.600	-	24.600
Europees Solidariteitskorps	128	128	128	128	128	128	128	895	-	895
Creatief Europa	289	289	189	189	189	189	188	1.520	-	1.520
Justitie, rechten en waarden	102	100	99	97	95	93	91	677	-	677
Overige	141	139	138	136	135	133	131	953	-	953
Reserve	301	300	299	300	301	301	299	2.101	-	2.101
3. Natuurlijke hulpbronnen en milieu	55.272	52.280	51.571	50.716	49.827	49.059	48.307	357.032	45.000	402.032
8. Landbouw en marietijm beleid	52.923	49.931	49.172	48.305	47.401	46.613	45.837	340.182	15.000	355.182
Europees Landbouwgarantiefonds (ELGF)	38.572	38.027	37.529	36.920	36.320	35.731	35.152	258.251	-	258.251
Europees Fonds voor maritieme zaken en visserij	783	985	934	884	783	783	779	5.930	-	5.930
Overige	125	125	125	125	125	125	125	876	-	876
Gedecentraliseerde agentschappen	16	16	16	16	16	16	16	112	-	112
9. Milieu en klimaat	2.133	2.133	2.184	2.194	2.209	2.230	2.254	15.338	30.000	45.338
Programma voor het milieu en klimaat (LIFE)	660	661	667	677	693	715	740	4.812	-	4.812
Fonds voor een rechtvaardige transitie	1.429	1.429	1.429	1.429	1.429	1.429	1.429	10.000	30.000	40.000
Overige	-	-	45	44	44	43	42	218	-	218
Gedecentraliseerde agentschappen	45	44	44	43	44	44	44	308	-	308
Reserve	216	215	215	217	217	216	216	1.512	-	1.512
4. Migratie en grensbeheer	3.097	3.751	4.381	4.543	5.112	5.090	5.148	31.122	-	31.122
10. Migratie	1.174	1.442	1.668	1.731	2.013	1.998	2.059	12.084	-	12.084
Fonds voor asiel en migratie	1.040	1.284	1.509	1.572	1.855	1.840	1.900	11.000	-	11.000
Gedecentraliseerde agentschappen	134	158	158	158	158	158	158	1.084	-	1.084
11. Grensbeheer	1.731	2.116	2.519	2.617	2.903	2.896	2.893	17.675	-	17.675
Fonds voor geïntegreerd grensbeheer	966	1.182	1.615	1.673	1.899	1.843	1.822	11.000	-	11.000
Gedecentraliseerde agentschappen	765	934	904	945	1.004	1.053	1.071	6.675	-	6.675
Reserve	193	193	194	195	195	196	197	1.363	-	1.363
5. Veerkracht, veiligheid en defensie	2.222	2.285	2.332	2.414	3.131	3.370	3.669	19.423	9.700	29.123
12. Veiligheid	557	613	656	665	698	707	683	4.580	-	4.580
Fonds voor interne veiligheid	215	273	333	334	363	367	330	2.215	-	2.215
Ontmanteling van nucleaire installaties (Litouwen)	68	66	71	74	73	68	69	490	-	490
Nucleaire veiligheid en ontmanteling (incl. voor Bulgarije en Slowak)	85	86	64	68	74	83	95	555	-	555
Gedecentraliseerde agentschappen	189	189	189	189	189	189	188	1.320	-	1.320
13. Defensie	1.201	1.182	1.163	1.207	1.370	1.526	1.852	9.500	-	9.500
Europees Defensiefonds	987	968	949	992	1.155	1.311	1.637	8.000	-	8.000
Militaire mobiliteit	214	214	214	214	214	214	214	1.500	-	1.500
14. Veerkracht en crisisrespons	319	345	369	398	919	992	992	4.334	9.700	14.034
Uniemechanisme voor burgerbescherming (rescEU)	85	88	92	95	246	250	250	1.106	2.000	3.106
Gezondheidsprogramma	20	30	50	80	450	520	520	1.670	7.700	9.370
Gedecentraliseerde agentschappen	214	227	227	223	223	222	222	1.558	-	1.558
Overige	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Reserve	144	145	144	145	145	145	143	1.010	-	1.010
6. Nabuurschap en de wereld	15.245	15.051	14.857	14.665	14.471	14.280	14.136	102.705	15.500	118.205
15. Extern beleid	13.313	13.118	12.924	12.731	12.538	12.346	12.202	89.172	15.500	104.672
Instrument voor nabuurschapbeleid, ontwikkeling en internationale samenw	11.371	11.172	10.974	10.777	10.580	10.384	10.234	75.492	10.500	85.992
Humanitaire hulp	1.393	1.394	1.394	1.395	1.395	1.395	1.395	9.760	5.000	14.760
Gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid (GBVB)	332	334	337	339	342	344	347	2.375	-	2.375
Landen en gebieden overzee (incl. Groenland)	63	63	63	63	63	63	63	444	-	444
Overige	154	154	156	157	158	160	163	1.101	-	1.101
Gedecentraliseerde agentschappen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16. Pretoetredingssteun	1.837	1.838	1.838	1.838	1.838	1.838	1.839	12.865	-	12.865
Pretoetredingssteun	1.837	1.838	1.838	1.838	1.838	1.838	1.839	12.865	-	12.865
Reserve	96	95	95	96	96	96	94	668	-	668
7. Europees openbaar bestuur	10.247	10.376	10.562	10.721	10.767	10.908	11.021	74.602	-	74.602
Europese scholen en pensioenen	2.269	2.326	2.384	2.441	2.508	2.569	2.625	17.122	-	17.122
Administratieve uitgaven van alle instellingen	7.978	8.050	8.178	8.280	8.259	8.339	8.396	57.480	-	57.480
TOTAAL	155.376	154.336	155.565	156.377	157.952	159.409	160.985	1.100.000	750.000	1.850.000
Waarvan:										
Cohesie (EFRO, Cohesiefonds, ESF, React-EU)	44.430	44.961	45.491	46.119	46.751	47.384	48.045	323.181	50.000	373.181
Gemeenschappelijk landbouwbeleid	51.999	48.806	48.096	47.280	46.477	45.689	44.917	333.264	15.000	348.264